

Bredbandsstrategi för Götene kommun

Sammanfattning

För att bidra till att Sveriges mål nås när det gäller tillgång till bredband så antar Götene kommun målet: **minst 90 % av alla hushåll och företag ska ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s senast år 2020.** Detta ska i första hand ske genom investeringar av marknadsaktörerna. Den stora prioriteringen för fiberbyggnation i kommunal regi är ny ledning till Hällekis. Kommunen har också en viktig roll när det gäller att stimulera fiberbyggnation på landsbygd via fiberföreningar.

Fastställd av kommunfullmäktige
den 30 maj 2016, § 59

Innehåll

1	Inledning	1
2	Bredband	2
3	Bakgrund	4
4	Nuläge i kommunen	5
5	Kommunens mål och roll	6
6	Prioriteringar	7
	Källor	9

1 Inledning

Att vara uppkopplade mot internet är idag en självklarhet för en stor del av kommunens medborgare. För att morgondagens tjänster och möjligheter ska kunna användas på samma självklara sätt behöver vi redan nu förbereda för morgondagens behov.

1.1 Kommunens vision

Bo i Götene – lev i världen.

För att förverkliga denna vision krävs infrastrukturer som stöd. En del av dessa infrastrukturer handlar om bredband.

1.2 Syfte

Bredbandsstrategin beskriver den politiska viljan i Götene kommun och tar hänsyn till de lokala förutsättningar som råder. Den syftar också till att tydliggöra kommunens ansvar för att fullgöra både nationella och regionala mål.

Detta dokument ersätter den IT-infrastrukturplan som togs fram 2001 (01/KS 89.005). Det ersätter även dokumentet Bredbandstrategier för Götene kommun 2003 och framåt (01/KS 89.005).

KF 2015-12-14

2 Bredband

2.1 Vad är bredband?

Bredband är ett samlingsnamn för olika tekniker som med hög hastighet överför data. Överföringshastigheten anges i bit per sekund.

Det är en form av infrastruktur, precis som våra vägar, men med en betydligt snabbare teknisk utveckling. Man kan jämföra utvecklingen av vägarnas standard de senaste hundra åren, med användningen av datorer i många hem de senaste tio-femton åren.

Både den tekniska utvecklingen, som möjliggör snabb kommunikation av stora datamängder, och behovet av tjänster, som kräver snabb kommunikation och stora datamängder, har utvecklats de senaste årtiondena. Och utvecklingen fortsätter.

Datakommunikation sker i huvudsak via:

- **Koppar.** Det gamla telenätet, som ansluts via befintliga telefonjack, består av koppartråd. Det används exempelvis för ADSL. Koppar har begränsad överföringshastighet, där hastigheten också är beroende av avstånd. Att det också är störningskänsligt vid exempelvis åskväder kan många intyga.

- **Radio,** eller mobilt bredband, är både snabbt och bekvämt på korta avstånd. Signaler sänds med hjälp av elektromagnetisk strålning. En mast har en viss kapacitet, ju fler som använder masten samtidigt - ju mindre kapacitet för var och en. Tekniken har utvecklats snabbt på senare tid. Masten i sig kräver en fiberanslutning.

- **Fiber.** En optisk fiber är gjord av glas eller plast. Den överför ljussignaler på motsvarande sätt som en kopparledning överför elektriska signaler. Att sända signaler med hjälp av ljus ger mycket stor kapacitet, även över långa avstånd. Tekniken har låg störningskänslighet för exempelvis väder.

2.2 Nyttan med bredband

I rapporten *Nyttan med bredband*, som finns på Regeringskansliets hemsida, står:

*... Bredband anses vara en central faktor för fortsatt **tillväxt och näringslivsutveckling**, för **aktivitet och livskvalitet** och **möjligheterna att bo och verka i gles- och landsbygd** samt för att möjliggöra nya former för **påverkan i den lokala demokratin**...*

Tillväxt och näringslivsutveckling är en viktig faktor för både vår kommun och för vår bygd. Det ska vara lätt för företag att verka i området och de ska kunna fullgöra

sina åtaganden gentemot både kunder och leverantörer. Det kan handla om allt från e-handel och datahantering till videomöten och kortbetalning.

Aktiviteter kan vi ha många i våra liv. Vi ser på film, spelar spel, söker information, handlar varor över nätet, deltar på sociala medier och går distans-utbildningar via internet.

Livskvalitet när det gäller bredband kan vara många olika saker, allt ifrån att man kan arbeta hemifrån till att man kan få stöd och hjälp i livets olika skeden. Här kan trygghetslarm vara ett exempel för den som vill bo kvar hemma när man blir äldre, oavsett var hemmet är placerat.

Möjlighet att bo och verka på landsbygden är en grundförutsättning för ett hållbart samhälle.

Påverkan i den lokala demokratin handlar om direkta, och indirekta, kontaktvägar mellan medborgare och politiker. Det kan vara aktiviteter på sociala medier likväl som att ta del av nyhetsflöden.

2.3 Aktörer

Olika aktörer har olika roller.

Regeringens roll är att skapa goda förutsättningar och undanröja hinder för utvecklingen.

Offentlig sektors roll är att:

- vara stor beställare av tjänster
- stimulera utveckling av nya tjänster
- stimulera etablering av infrastruktur.

Marknadsaktörernas roll är att:

- driva den tekniska utvecklingen
- utveckla tjänster
- göra investeringar i infrastruktur.

Användningen av IT och bredband utvecklas i samspel mellan marknadsaktörer och användare. Utgångspunkten är att både tjänster och infrastruktur erbjuds av marknadsaktörerna, så långt det är möjligt.

3 Bakgrund

3.1 EU

EU har en digital agenda. Den innehåller en strategi för Europa 2020. Strategin består av 7 olika mål- och åtgärdsområden. Område 4, som beskriver hastigheter och kapaciteter för bredband, anger:

New services such as high definition television or videoconferencing need much faster internet access than generally available in Europe. To match world leaders like South Korea and Japan, Europe needs download rates of 30 Mbps for all of its citizens and at least 50% of European households subscribing to internet connections above 100 Mbps by 2020. The Digital Agenda aims to turn this ambition into reality by stimulating investments and proposing a comprehensive radio spectrum plan.

3.2 Sverige

Sverige har antagit *It i människans tjänst – en digital agenda för Sverige*. Där står att vi ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter och att vi ska ha bredband i världsklass. För att nå detta har följande mål satts upp i Bredbandsstrategi för Sverige:

År 2020 bör

- 90 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s.

År 2015 bör

- 40 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s.

Målet för 2015 uppnåddes redan 2010-2011 om man ser på Sverige som helhet.

Fiber är den teknik som krävs för att uppnå en hastighet på 100 Mbit/s över stora avstånd och med stora datamängder.

3.3 Västra Götaland

Regionen håller på att ta fram en ny bredbandsstrategi. Den visar hur man tänkt sig att nå målen som satts upp för Sverige fram till år 2020.

3.4 Kommunens arbete hittills

Götene kommun tog fram ett IT-infrastrukturprogram 2001-05-01. Denna låg till grund för kommunens ansökan om statliga bidrag för utbyggnad i och mellan kommunens orter. 2003-11-24 togs ett nytt dokument fram, ”Bredbandsstrategier Götene kommun 2003 och framåt”. Kommunfullmäktige antog 2010 en Väg- och infrastrukturplan 2010-2015. Planen innehåller ett fokusområde om IT-infrastruktur.

Kommunen har under åren endast gjort få men viktiga delar av de föreslagna åtgärderna, såsom stamnäten mellan tätorterna och de regionala förbindelserna. I stort sett alla kommunens verksamheter har idag fiberförbindelse. Utfört är också etablering av fiber till, och ADSL i, alla telestationer.

I övrigt har kommunen mest byggt ut fibernätet efter inkomna förfrågningar från företag och privatpersoner. Under det senaste året har kommunen varit mer aktiv i och med att efterfrågan har ökat.

Som grund för detta arbete har en bredbandsinventering gjorts under 2014.

3.5 Översiktsplan

I gällande översiktsplan (Framtidsplanen del 2) anges följande viljeinriktning:

Vi vill verka för en utbyggnad av bredbandsnätet.

4 Nuläge i kommunen

I dagsläget kan i stort sett alla hushåll och företag i Götene kommun få tillgång till bredband. Detta sker idag via olika typer av mobila och trådbaserade lösningar. Många kan dock inte få den kapacitet som anges i målen för Sverige. Både geografien och tekniken sätter begränsningar för detta.

4.1 Fiber

Våren 2014 gjordes en inventering av vilka fibernät det finns i Götene kommun.

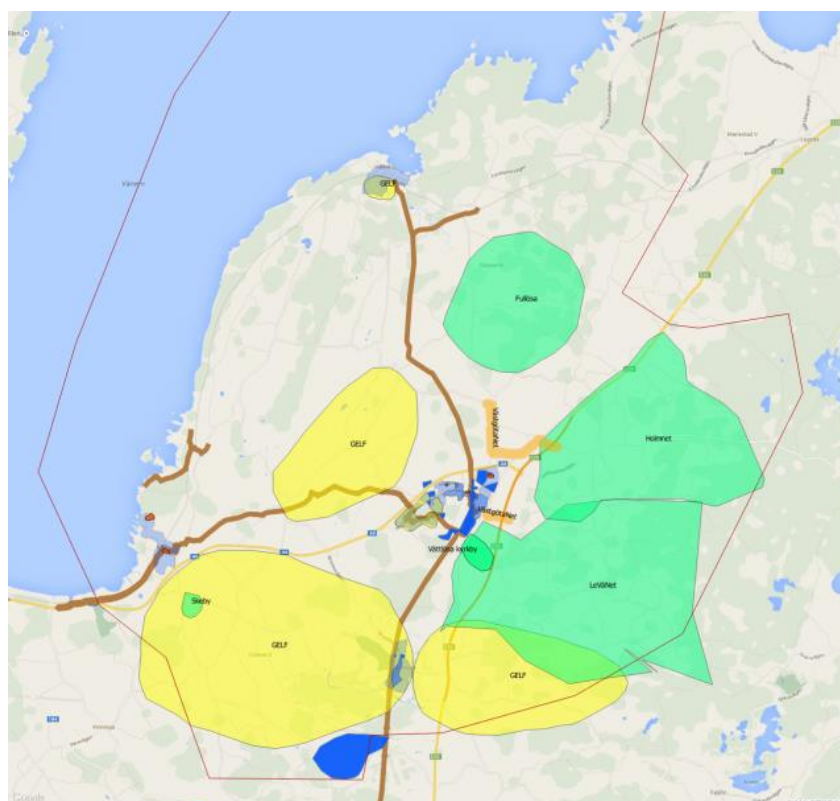
I den framkom att det finns ett antal aktörer som bygger fibernät i Götene kommun. Det är kommunen, Götene Elförening AB, Telia och VästgötaNet AB. Sedan dess har kommunen och Götene elföreningen fortsatt att bygga ut sina fibernät. Götene Elförening har också köpt upp VästgötaNet AB's fibernät.

Det finns också ett antal fiberföreningar i kommunen. Vid inventeringen var ca 800 fastigheter anslutna till något av fibernäten. På kartan nedan syns föreningarnas områden. Ytterligare fiberföreningar är på gång att startas.

4.2 Mobilt bredband

De mobila bredbandsnäten byggs ständigt ut till större täckning och högre hastigheter. På mobiloperatörernas webbsidor kan man se aktuell täckning. Täckningen kan också variera, exempelvis beroende på om man är ute eller inne eller vilken mobiltelefon man har.

Ingen av mobiloperatörerna har täckning inom hela kommunens område. Generellt sett är täckningen sämre där det bor färre människor, såsom i vissa områden öster om E20, på delar av Kinnekulle samt i kommunens norra del.

Figur 1. Fibernät i Götene kommun (Källa: Bredbandsinventering i Götene kommun, 2014)

5 Kommunens mål och roll

5.1 Målbild

Alla hushåll och företag ska ha goda möjligheter att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband. Detta förutsätter ett fibernät som når alla delar av kommunen.

5.2 Mål

I kommunens alla samhällen och byar ska åtkomst till bredband i någon form finnas senast år 2020.

År 2016 bör **45 %** ha tillgång till bredband med en hastighet av 100 Mbit/s.

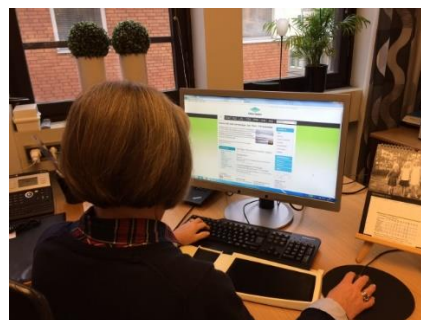
Minst **90 %** av alla hushåll och företag ska ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s och resterande ca 10 % ska ha minst 30 Mbit/s år 2020.

Med *tillgång till* menar vi att ett hushåll eller företag har möjlighet att ansluta sig till fiber inom ca två månader.

5.3 Marknadsanalys

I Götene med tillhörande orter utgörs större delen av bebyggelsen av enfamiljshus. Endast ett fåtal områden består av flerfamiljshus. Mer än 30 % av invånarna bor på ren landsbygd, alltså utanför orter eller mindre byar.

Den senaste tiden har det allmänna intresset för bredband via fiber ökat. Detta har också lett till att marknads intresse för att investera i fiberinfrastruktur har ökat, i första hand i kommunens tätorter. Detta är mycket bra för kommunens invånare.

5.4 Kommunens roll

Kommunens roll är att:

- Skapa och säkra fiberanslutningar till kommunkoncernens verksamheter.
- I översikts- och detaljplanarbetet beakta behoven av bredbandsutbyggnad i kommunen.
- Medverka i regional samverkan
- Som markägare klargöra villkoren för tillträde till kommunal mark för infrastruktur, såsom fiberkabel för bredband.
- Hantera alla aktörers önskemål om grävningstillstånd, och liknande, utan oskäligt dröjsmål och utan att ställa upp ovidkommande villkor för tillträde.
- Aktivt verka för samordning av grävarbeten.
- Aktivt jobba för samförläggning av fiberkabel med övrig infrastruktur.
- Ha en överblick över fiberutbyggnaden som sker i kommunen.
- Informationsinsatser riktade mot företag och privatpersoner.
- Stötta processen att bilda fiberföreningar på landsbygd där detta inte finns.
- Samordna mellan fiberföreningarna så att näten blir heltäckande.
- Bygga fibernät där marknaden inte investerar.
- Äga och förvalta Götene stadsnät.
- Arbeta aktivt med mobilaktörerna för att tillse att det finns mobil täckning i hela kommunen.

6 Prioriteringar

Enligt Sveriges digitala agenda ska i första hand marknadsaktörerna göra investeringar i infrastruktur. Detta medför att kommunen endast ska agera där man har egna behov samt i de områden som marknaden inte agerar inom.

I kommunens tätorter finns nu intresse från marknadsaktörer. Detta medför att kommunen inte planerar att bygga områdesnät där framöver. För att nå målen behöver kommunen istället ta ett större ansvar framöver när det handlar om bredbandsutbyggnad i mindre byar och i vissa områden av ren landsbygd.

6.1 Stamnät

I kommunens väg- och infrastrukturplan har det sedan länge framgått att redundans ska skapas till Hällekis tätort. Detta innebär att dagens fiberledning till Hällekis ska kompletteras med en ny som byggs i någon annan sträckning. Detta är viktigt för att säkra IT-driften hos kommunens egna verksamheter i Hällekis bland annat.

Att skapa redundans till Hällekis är ett flerårigt arbete. Vissa delsträckor kräver samförläggning med ny VA-ledning till Kinnekulle.

Genom denna fiberutbyggnad skapas också möjlighet för anslutningspunkter utmed vägen. Detta kan medföra möjligheter att koppla in nya fiberföreningar om det behövs. Behov av anslutningar för föreningar kan också finnas i andra delar av kommunen.

6.2 Områdesnät

Områdesnät handlar om det finmaskiga förgreningsnätet som går till enskilda fastigheter.

De delar som kommunen ska prioritera här är mindre områden där marknaden inte är aktiv och där det är mycket små förutsättningar för att den ska bli det framöver. Prioriteringsordningen mellan olika områden avgörs av hur mycket intresse det finns för anslutning i respektive område.

Ett alternativ kan vara att i en liten ort, tillsammans med boende i området runt omkring, bildar en fiberförening. Här krävs öppenhet och lyhördhet för att kunna skapa lösningar.

6.3 Fiberföreningar

Boende på landsbygd kan gå samman i fiberföreningar och skapar sin egen infrastruktur för fiber. Detta kan ske helt på egen bekostnad eller med hjälp av bidrag från regeringens satsning i Landsbygdsprogrammet.

För att hela området Götene kommun ska ha möjlighet till bredband via fiber behövs att flera fiberföreningar bildas där det idag inte finns möjlighet till fiberanslutning via marknadskrafter.

Här stöttar kommunen på tre olika sätt:

1. Uppmuntra och skapa intresse att starta fiberföreningar.
2. Stötta föreningarna i processen.
3. Möjliggöra anslutningspunkter för föreningar utifrån behov och möjlighet.

6.4 Övrigt

Götene kommun medverkar sedan länge i den ideella föreningen Västlänk. Västlänk är en samverkan mellan stadsnäten i Västra Götaland. Detta samarbete ledde 2014 fram till att ett regionalt bolag, Netwest, bildades.

Götene kommun är med som en av delägarna i Netwest AB.

Ur Netwests affärsplan mm, kan följande texter hämtas.

Netwests vision är att främja en hållbar och framtidssäker bredbandsutveckling som bidrar till nytta och mervärden för invånare, näringsliv och offentlig verksamhet.

Källor

Bredbandsinventering i Götene kommun 2014-04-10, diarienummer 2014-369.

Bredbandsstrategi för Sverige:

<http://www.bredbandivarldsklass.se/Global/Dokument/Bredbandsstrategi%20f%c3%b6r%20Sverige%20e2%80%93%202009.pdf>

EU´s digitala agenda: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/our-goals/pillar-iv-fast-and-ultra-fast-internet-access>

Rapport *Nyttan med bredband*:

<http://www.bredbandivarldsklass.se/Global/Dokument/Arbetsgrupp%203%20E2%80%93%20Rapport%20E2%80%93%20Governor%20E2%80%93%20En%20fallstudie%20av%20sex%20kommuner.pdf>

Sveriges digitala agenda *It i människans tjänst – en digital agenda för Sverige*

<http://www.regeringen.se/contentassets/6136dab3982543bea4adc18420087a03/it-i-manniskans-tjanst---en-digital-agenda-for-sverige-n2011.12>